

การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับ โปรแกรมการป้องกันและลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่น

A SYNTHESIS OF RESEARCH ON SEXUAL RISK BEHAVIOR PREVENTION AND REDUCTION PROGRAMS IN ADOLESCENTS

ภาวิตา รัตนพันธ์ 4836255 RAMH/M

พย.ม. (การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช)

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: ทศนา ทวีคุณ, Ph.D. (Nursing), โสภณ แสงอ่อน, Ph.D. (Nursing)

บทคัดย่อ

พุติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นมีผลกระทบทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม โดยผลเสียที่ตามมารวมถึงการติดเชื้อเอช ไอวี การติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับ โปรแกรมป้องกันและลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่น ผู้ศึกษาได้ทำการสืบค้นงานวิจัยอย่างเป็นระบบจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 7 ฐานข้อมูล รวมถึงการสืบค้นจากการสารต่างๆด้วยตนเอง เกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยคือ เป็นงานวิจัยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะประเมินผลของ โปรแกรมป้องกันและลดพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น มีการระบุข้อมูลเกี่ยวกับ โปรแกรม เป็นงานวิจัยประเภททดลองหรือกึ่งทดลอง ตีพิมพ์ในช่วงปี 2547 - 2551 และสามารถเข้าถึงเอกสารฉบับเต็มได้ โดยในการศึกษาครั้งนี้ มีจำนวนงานวิจัยที่มีลักษณะตามเกณฑ์ จำนวน 27 เรื่อง จากนั้นผู้ศึกษานำงานวิจัยที่ได้มาทำการวิเคราะห์เกี่ยวกับองค์ประกอบสำคัญของการศึกษาและลักษณะของ โปรแกรม ผลการศึกษาพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นแบบสุ่มเข้าทดลองพร้อมมีการติดตามประเมินผล หลังสัมมูล โปรแกรม ตัวแปรที่ใช้ในการวัดผลลัพธ์ทางพฤติกรรมส่วนใหญ่ ได้แก่ การฉะลอกการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก การใช้ถุงยางอนามัย การใช้ยาคุมกำเนิด และความถี่ของการมีเพศสัมพันธ์ จำนวน ครั้งของโปรแกรมอยู่ในช่วง 1- 20 ครั้ง โดยส่วนใหญ่มีผู้ใหญ่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรม เนื้อหาของ โปรแกรมส่วนใหญ่ประกอบด้วย การให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา การสร้างเสริมทักษะในเรื่องการสื่อสาร เกี่ยวกับเพศ การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา กลยุทธ์ที่ใช้ในการดำเนินโปรแกรม ได้แก่ การอภิปรายกลุ่ม ย่อย บทบาทสมมุติ และเกมส์ ข้อสรุปที่ได้เกี่ยวกับลักษณะของ โปรแกรมที่มีประสิทธิผล สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการศึกษาเกี่ยวกับ โปรแกรมป้องกันและลดพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่นต่อไป

คำสำคัญ: วัยรุ่น / พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ / การป้องกัน / โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ / เอช ไอวี / การตั้งครรภ์

**A SYNTHESIS OF RESEARCH ON SEXUAL RISK BEHAVIOR PREVENTION
AND REDUCTION PROGRAMS IN ADOLESCENTS**

PAVITA RAT TANAPAN 4836255 RAMH/M

M.N.S. (MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING)

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE: TUSANA THA WEEKOON,
Ph.D. (NURSING), SOPIN SANGON, Ph.D. (NURSING)

ABSTRACT

Sexual risk behavior can threaten the physical and social well-being of young people in a variety of ways, as it can put them at risk for infection with the human immunodeficiency virus (HIV), other sexually transmitted diseases (STDs) and unintended pregnancy. The purpose of this study is to review and synthesize empirical findings of sexual risk- prevention and reduction programs in adolescents. The author systematically searched 7 electronic databases and hand-searched journals to identify evaluations of behavioral interventions to prevent and reduce sexual risk behaviors among adolescents. Articles were included if they were published between 2004 to 2008, provided information about the interventions, clear aims, and had quasi-experimental or experimental evaluation methods. Twenty-seven studies met the inclusion criteria. The author analyzed these interventions to assess their research and program characteristics. Results showed that the majority of studies included randomized controlled designs and employed follow-up measures. The most commonly measured outcomes were delay of initiation of sexual intercourse, condom use, contraceptive use, and frequency of sexual intercourse. Programs ranged from 1 to 20 sessions, most had adult facilitators. The treatment components commonly included both knowledge and skill-building activities about sexual communication, decision-making, and problem solving. The programs included a wide range of strategies for content delivery such as role-plays, small group discussions, and games. Program characteristics for effective programs suggest the implications for future directions of sexual risk- prevention and reduction programs for adolescents.

KEY WORDS: ADOLESCENT / SEXUAL RISK BEHAVIOR / PREVENTION /
SEXUAL TRANSMITTED INFECTION / HIV / PREGNANCY

137 pages.